

HAYATA UYANIŞ

İSMAİL KILLIOĞLU

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Hazırlanış /	7
Dolmuş /	13
İlk Aldanış /	21
Köyde /	25
Su ve Cennet /	31
Derin Gök Altında /	35
İlk Arkadaş /	41
Ali'nin Öyküsü /	45
Büyük Kapıdan İçeri /	49
Ve Bir Lamba /	53
Huzurda /	55
Uyanan Hayat /	59
Tarla Yollarında /	65
İlk Ölüm /	69
Ayrılış /	75

HAZIRLANIŞ

Her şey olağanüstü değişmiş değildi. Ama ben olağanüstü görüyordum. Evimizdeyken tekdüze ağır aksak akardı hayatımız. Oysa şimdi, yapmakta olduğumuz gezimiz dolayısıyla cıvıl cıvıl, pırıl pırıl bir şeyler oluvermişti. Şimdi daha çok koşuyor, daha çok konuşuyor, daha çoğalmış bir ilgiler demetinin üstümde toplandığını duyuyorum. Elbet daha çok yoruluyordum. Ancak bu yorgunluk evimizde, apartman dairesinde üzerime olanca kasvetiyle abanan, o apartmanın ruhumda oluşturduğu yorgunluktan büsbütün farklıydı. Burada yorulduğun oranda içimde varlığını şiddetle duymaya başladığım canlılık ve dirilik arttıkça artıyordu. Öyle ki, kanımı damarlarımda tutabilmem için kendimi zorlamam bile gerekmiyordu. Tersine onun gizemli oynayışı doğrultusunda kendimi serbest bırakmam gerekiyordu yalnızca. Öyle de yapıyordum. İşte o canlılık ve dirilik beni yoran.

Gezimizin önümde açtığı başka bir, özge bir çekici alemdi. Bu gezimizle iki dedemin, iki ninemin, bir sürü dayımın, teyzemin, daha henüz görmediğim amcalarımın, halalarımın, yani bibilerimin bulduklarını yeniden yeniye algılamaya başlamamdı. Bu kadar insana birden akraba olarak sahip oluvermem, sahip olduğumu bilivermem, doğrusu, beni hem şaşırtıverdi, hem içime sonsuz güven verdi. Artık ben de yalnızca annemden babamdan ibaret yakınları olan biri değildim. Benim de etrafımda, çevremde çeşit çeşit adlandırılırsalar da insanlar bulunuyordu. İlk zamanlar, tanımadığım bu bir sürü kişilere, çeşitli adlarla hitap etmem gerektiği biraz tuhaf geldi bana. Ne var ki, giderek onlara bu şekilde hitap etmekten anlatılmaz bir zevk ve güven

duymaya, çok açık ve çok iyi hissettiğim sevgi belirtileri çıkar-
maya başladım. İlk, birinden ötekine yönelirken şaşırdığım
ve güçlük çektiğim oldu. “Dede” dediğime niçin dede dediğimi
anlamaya fırsat bulamadan, bir diğerine “Anneanne”, bir ötekine
“Dayı”, sürekli benimle ilgilenen, hatta annemden daha fazla
üzerime titreyen bir başkasına “Hala” demem gerektiğini nasıl
şaşırmadan (şaşırdığım da oluyordu elbet) çıkartıyordum? Şaşır-
madan nasıl seçip ayırıyordum birini ötekisinden? Bocalama
içinde kalsam bile pek şaşırmadığıma doğrusu en çok kendim
şaşıırıyordum. Ama çok güzel bir oyun oynadığımı sanıyordum.
Düşünmeksizin kurduğum ve uyguladığım çekici bir oyun gibi
geliyordu bu bana.

Çekiciliği, sıkmadan beni oyalayışından geliyor olmalıydı.
Öte yandan bu oyunuma o kişilerin, itiraz şöyle dursun,
sevinçle ve hoşnutlukla uymalarında, sessizce boyun eğişlerinde
duydıkları bir başka şeyler vardı ki, sonsuz derecede gönenmeme
yol açıyordu bu. Hepsi bana uyum sağlamak zorundaymışlar gibi
geliyordu. Üstelik pek yanılmıyormuşum duygusuna kendimi
rahatça bırakıyordum.

Bunlara babam “Şehirli Dede”, “Şehirli Anneanne” diyor;
annemin babası ve annesi olduklarını söylüyordu. Şaşırmam
artıyor, anlamam bulanıklaşıyordu. Nasıl oluyordu da daha yeni
gördüğüm bu erkekle bu kadın annemin babası ve annesi oluve-
riyorlardı? Burasını pek anlayamıyordum. Onun için bu mesele-
yi, gelecekte büyüdüğüm zamana bırakmaya karar verdim. Öyle
ya, daha küçüktüm (kabul etmesem de babam öyle diyordu),
büyüdüğümde (annem söylediği için bunu kabul ediyordum)
nasıl olsa anlayacaktım. Fakat büyümek ne oluyordu ki!

Sonuçta, şehirli dedem ve anneanneme alışmakta öyle uzun
süren bir güçlük yaşamadım. Bir defa, aşağı yukarı evimizde
gördüklerim burada da vardı: Evlerinin duvarları bizimki gibi
betondu. Hiç sevmiyordum bunu, ama ne yapabiliirdim. Böyle
yaptırılmışlardı. Odalar marley döşeliydi. Çamaşır makinesi,
buzdolabı, avizeler, koltuklar, çok küçük değişikliklerle aynı-
dılar. Gözümde ilgi çeken ayrı özellikleri yoktu bütün bunların.

Büyük, küçük, renk farklarının ayrı oluşları, bir an ilgimi çekse bile, daha fazla dikkatimin yoğunlaşmasına konu olmuyorlardı. Ancak evlerinde, bizim apartmanda olduğu gibi bir sürü yabancı insan oturuyordu. Doğrusu bu durum ilk anda hoşuma gidi-vermişti.

Özellikle, iki katlı evleri, kocaman şipşirin bir bahçeleri vardı. Bu bahçeyi, evin geniş balkonundan baktığımda başka, aşağı inip içine daldığımda daha başka görüyordum. Neredeyse evin yüksekliğini aşmış çam, ardıç, ıhlamur ve kiraz ağaçları büyülüyordu beni. Rüzgârın (“Deli Poyraz” diyorlardı buna) her esişinde yapraklarının lipir lipir titreyişleri, rüzgârın hızı arttıkça tizleşen ve ıslığı andırır bir uğultunun içimde doğurduğu ürpertiyle başka bir evrene dönüşürdü bahçe. O zaman ağaçların rüzgârın önünde eğiliş bükülüşleri, kırıldı kırılacak denli yere ağışları, fırladık gibi döne döne savruluşları, başka bir evrene dönüşen bahçeyi gözümde alabildiğince büyütür, başkalaştırır ve büyülülleştirirdi. Sanırdım ki, ağaçları gizlice kavrayan bir güçlü el bir şeylere kızmıştır! Öfkesiyle ağaçlara yüklenmekte. Bize de böylece, sert ve şiddetli uyarılarda bulunmaktadır. Bahçenin, gidilmesinden korktuğum kuytulduğunda, annemin bana öfkeleniği zamanlarda sık sık “Çağırırım ha!” diye tehdit ettiği “Karakoncolos”lar beklemektedirler. Ağaçları böyle sallayan, sarsan, savuranların onlar olduğunu sanırdım ben de. Bahçenin kuytu yerlerine bu yüzden gidemiyordum, ama gitmek için de içimde beni sıkıştıran bir şeyin itkisini yaşıyordum.

Ancak yalnız başıma bile gidebildiğim yerleri yok değildi. Sokağa bakan tarafta rahatça koşup oynayabiliyordum. Hatta sokak kapısı açıksa, bir dürtüyle, fırsat bilerek sokağa bile çıkabiliyor, orada oynayan çocukların arasına karışabiliyordum. Ama annem çok geçmeden tepemde bitiyordu. Hemen beni içeri alıyordu. Oysa tanımadığım bu çocuklarla çok hoş vakitler geçirebiliyordum. Henüz tam tanışmamış, adlarını öğrenememiş olsam bile!

Bir de bahçenin komşu apartmanın duvarıyla bitişik yerinde bulunan kümesin oraya gidebiliyordum. Kümeste, başları ner-

deyse hep aşağıya eğik, durmadan eşelenen birkaç tavuk ile benden çok küçük olmakla birlikte görür görmez üzerime atılmak için telin arkasında “Gaga-Gaga-Gak” sesleri çıkararak sıçrayan ve tepinen bir horoz vardı. Horoz benden, ben de ondan tedirgin oluyorduk. Bahçeye inip kümese yaklaşmaya başladığımda (nedense kendime hâkim olmaksızın doğruca oraya yöneliyordum), horoz daha beni görmeden bile gaglamaya başlıyordu. Görünce de kanatlarını iki yanına açarak çırpınıyordu. Hırslı hırslı ötmesiyle korkudan bağıra bağıra, gerisin geriye kaçmaya başlamam bir oluyordu.

Kümeden uzaklaşır merdivene tırmanmaya hazır, horozun tehlikesinden kendimce emin olduğumu hissettiğimde korkum geçiverirdi. Yüreğimde, ne olursa olsun kaçmamak için gerekli cesareti toplayabildiğimde yeniden kümese koşuyordum. Ancak horoz ne yapıp edip beni kaçırtmakta yine başat çıkıyordu. Günlerce böyle uğraştım durdum. Ta ki, horozun ne kadar bağırırsa bağırırsın, ne kadar üzerime hüllenmek için çırpınırsa çırpınsın, kümeden çıkamayacağını anlayana kadar sürdü bu. Dedem ile babamın bunu anlamamda bana çok yardımcı olduklarını itiraf etmeliyim. Gerçekten horoz, o yelken gibi hemencecik açılıveren kanatlarını ne kadar çırparsa çırpındı, küçük ve sert bir çengel gibi parçalamaya hazır duran gagasıyla ötsündü, kümeden dışarı çıkamıyordu en sonunda. Tellere kendini çarpmakla bir şey elde edemiyordu ki! Belki, sadece kendi canını acıtıyordu. Böylece horozun boşuna çırpınışlarını anlamaya başlıyordum. Fakat tellere kendini çarpışını üstelik zevkle, ama bazen da içim burkularak seyrediyordum. Horoz kendini her tele çarpmasında daha çok öfkeleniyor, toprakta, o altın sarısı, pul pul sert ve temiz görümlü ayaklarıyla eşiniyor, oradan oraya sinirli sinirli, kubarmayı da unutmuyarak dönüp duruyordu. Onun seyri doyumsuz oluyordu benim için. Elbette bu seyri hâlâ belli bir uzaklıkta yapabiliyordum. Kendime bir güvenlik çizgisi belirlemiştim.

Ne var ki ne kadar kendi kendime söz verdiğem, kendi kendimi yüreklendirdiysem de horozun, benim için hem hoşnutluk

veren hem de irkilten sesini duyar duymaz cesaretim kırılıyordu yeniden. Ayaklarım titriyor, aklım başımdan gidiyor, korku içime tüm ağırlığıyla çöküyordu. Bütün bu karışıklığına rağmen, bu duruma, bir çeşit tutkuyla, doyumsuz bir ürperti ve heyecanla bağlanmıştım. Tarifsiz ve ayrıca tuhaf bir zevk alıyordum bu durumdan. Korku içimde tıp tıp vurdukça kendimi bir başka kimse olarak algılamaya başlıyordum. Bu anlatılamaz, öyle olduğu için de çekici bir şeydi. Bu yüzden olmalıydı, yine de kümesin güvenli saydığım o yerine kadar yaklaşmaktan kendimi alamıyordum. Hatta, kümesin karşısında bulunan havuzdan, plastik kocaman tabancama su soldurup horozun üstüne boca etmeyi bile, giderek göze alabiliyordum. Horoz o zaman daha öfkeli, ama bu öfkesi tedirginlikle bürünmüş oluyordu. O pırıl pırıl güzelim, parıl parıl parlayan tüyleri ıslanmaya başlayınca üstüne bir sinmişlik çöküyordu. Bu anlarda, kaçmadığımı görünce, hırslının bütün şiddetiyle kendini tel örgüye atıyordu. Umutsuzluk içinde çırpınıyordu. “Gak Ga Gak!” temposu tutturmuş sesi, öfkesini çaresizlikle adeta bana fırlatıyordu. En sonunda ben yine kaçıyordum, ama zafer kazanmış olma duygusuyla. Çünkü, onun bu umutsuz çırpınışlarından, çaresiz bağıris ve ötüşlerinden korkuyordum en sonunda. Doğrusu korkmam gerektiğini sanıyordu. Hani ya, bu, hiç de fena olmuyordu.

İşte böyle, günlerimin nasıl geçtiğini fark etmediğim sırada babam:

“- Köydeki dedelere gidiyoruz”, deyiverdi.

Orada horozların çok olduğunu eklemeyi de ihmal etmedi.

Öğleden sonra hareket edeceğimizden hemen hazırlığa koyulmamız gerekiyordu. Ben her an, her şeye karşı hazır sayılırdım. Zaten hazırlanmak annem ile ilgili bir şey olmalıydı. Çünkü hazırlanmak ile annem öteden beri ilgili olmalıydı ki, o hazır olunca, “hazırım” deyince, her şey hazır oluyordu. Benim hazırlığım ona bağlıydı.

Köye gitmemizin önemini, annemin telaş içinde hazırlığa başlamasıyla, babamın bu telaşa karşı tahammülsüzlük ve bir tür sabırsızlık göstermesiyle anladım. Babam, çok tez zamanda

hazırlanmamız gerektiğini söyleniyor, yerinde durmaksızın, oradan oraya seğirtirken kan ter içinde kalmış halde yüksek sesle tekrarlıyordu. Annem ise, bütün bunlara karşı sknetle ve özür dilercesine:

- Tamam efendim!

Diyor olsa da arada kendi kendine mi, yoksa babama mı kızmış olarak:

- Emre'nin hırkası nereye koyulmuştu!

Kabilinden şeyleri sıralıyordu telaşı arasında. Olup bitene ilgisizce bakıyor gibi duran anneannem, o zaman, akbaş örtüsünün çevrelediği sakin ve aydınlık yüzünde balkıyan dikkatiyle, o istenilen veya aranılan şeyin yerini syleyiveriyordu. Ya da aramaya gidiyordu ya da onun valize konulmuş olduğunu tatlı, telaşsız sesiyle söylüyordu. Anneannemi işte bu tavırları içinde gördükçe hayran kalıyor ve onu daha çok seviyordum. O hiçbir şeye kızmıyor, hiçbir şeyde telaşlanmıyor, yumuşak sesi gibi yumuşacak hareketleriyle, başka birilerinin kendine dert edindiği şeyi, o usulca yapıveriyordu. Hele bana bir "Oğulcuğum, Kuzu-cuğum, Karabaşçığım" deyişi vardı ki, içimi sevince boğmaya yetiyordu bu. Anneanneme karşı, bu özelliğinden dolayı, kendimi zorlamadan sayđı ve sevgi duymam g olmuyordu. Dedemin kayıtsızlık altına gizlenmiş sertliği hiç yoktu onda. Ben anneannemi seviyordum ancak.

DOLMUŞ

Annem, babam, ben ve sürücüyle dört kişiyken daracık geliyordu bana. En çok iki veya üç yolcu daha alabilirdik sanıyordum, sıkışık olarak oturduğumuzu hissettiğimiz yanımıza. Küçüklüğü veya daracıklığı yanında çok basık görünüyordu. Oturduğu yerde bile babamın nerdeyse başı tavanına değdi degecekti. Hele binerken babam, handiyse dizlerini öptü öpecek iki büklüm girebilmişti içerisine. Öyleyse, ben babamdan birazcık kısaydım. Gerçi bazı zamanlarda, kucığına aldığında, omzuna veya boynuna dolanmış iken dirseğıme abanıp ondan uzun olabiliyordum. Başını, istersem, incecik ve küçücük kollarımla çepeçevre kuşatarak kucığıma bastırabiliyordum.

Öte yandan, kapıdan girerken, başım değmemiş olsa da içimden, eğilmem gerektiğini sezmiştim. Buna göre, dolmuşun benden pek büyük olamayacağını sanmamda yanılmıyordum. Ama nedense, içerisine benden başka bir sürü insan daha oturabiliyordu ki, bu durumu beni düşündürmeye başladı. Dolmuş benden küçükse, ki küçüktür, nasıl oluyordu da benden başkalarını alabiliyor? Üstelik kendi başına yürümesini bile başaramıyor dolmuş. Sürücüsü, direksiyonunu sağa sola döndürmese kıpırdayacağı da yok. Oysa ben yürümek istediğimde, annemin aşırı ilgisi nedeniyle olsa gerek, sık sık engel çıkarmasına rağmen yine yürüyebiliyorum. Bu yüzden caddede, sokakta dolaşırken elimden tutmalarını, ille de tutmazlarsa yürüyemezmişim sanki, anlayamıyorum.

Dolmuşa binerken de annem, tehlikeye gidiyormuşum gibi paralanırcasına koluma yapıştı. Arkasından babam, ondan geri kalmamak istediğini gösterircesine her biri bir koltuk altlarını-

dan kavradıkları gibi, bir şeyler söylenerek beni içeriye iteleyiverdiler. Böyle davranmamış olsalardı, eminim ki, daha kolaylıkla binebilir, köye gitmekte olduğum için duyduğum sevincim bulanmazdı. Yerime otururken de kendimi daha serbest, onların varlığının vermiş olduğu güven içinde mutluluğum tam olurdu. Onların bu tür davranışlarının nedenini anlayıp açıklayamıyorum, ama hemencecik onları bağışlıyorum. Çünkü onları böylece daha çok sevdiğimi duyuyorum her nedense.

Çok geçmeden, o daracık ve basık sandığım dolmuşu bir sürü; görmeye bile alışmadığım ve hemen hemen ilk kez yeni yeni gördüğüm bir takım sakallı, giyinişleri babaminkine hiç uymayan, yanık yüzlü adamlar doldurdu. Babamın yanına sakallı, başı bir tuhaf şekilde, bezlerle sarılı bir adam oturdu. Onun uzun uzun babama bakışını korku içinde gözetlemeye koyuldum. Sakallı adam nice bir zaman sonra, bakışını babamın yüzünden ayırmaksızın, pek anlayamadığım bir konuşma tarzıyla:

- Ülen, sen Haydar'sın!

Deyiverdi. Yüzüne bakılmakta olduğunu sezen babam, huzursuzluk içinde, adının da ünlendiğini duyunca şaşkın ve biraz da sinirli bir şekilde o adama döndü. Bir an süren bir şaşkınlıktan sonra:

- Habib emmi!

Diye adeta bağırdı. Dolmuşun içindekiler merakla babama baktılar. Fakat babam o adamdan gözünü ayırmadan ekledi:

- Hiç değişmemişsin!

Hemen el sıkıştılar. Oysa ben, sakallı adamın konuşma tarzından ve ses tonundan dolayı babama çatacağını kuşku ve korku içinde bekliyordum. Çünkü o kadar sert, kızgın bir ses tonuyla sormuştu babama. Bunun üzerine hep yabancı bildiğim adamlar babamla konuştukça, annem ve benim ile hemen tanış oluyorlardı. Sanki "bizden hiç korkma, korkutmuş olsak bile" demek istiyorlardı. Bunu da verdikleri çeşitli hediyeler ile kanıtlıyorlardı. Önümdeki koltukta oturan, kulaklarına kadar indir-diği takkesi altında sevimli bir palyaçoyu andıran sakalı uzamış ve burun derisi güneşin yakmasıyla kavlamaya durmuş biri, bir

simit uzatıyor. Simidi alıp almamakta gösterdiğim tereddüt üzerine hüzünlü gülümsemesiyle, yalvaran bakışıyla önce anneme, sonra bana bakıp duruyor. Babamın yanında oturan sakallı Habip emmi gürleyen bir sesle:

- Al bakalım koçum, deyiveriyor. Memi dayının simidini çevirme. Belki kızını da verebilir sana. İsterse. Haydi vermesin de göreyim!

Dolmuşun içini uğultulu, aynı zamanda şen şakrak bir kahkaha rüzgârı yalayıp geçiyor. Bunu uygun bir fırsat sayarak simidi alıveriyorum. Babamın:

- Bu bizim Memi mi? Allah, Allah!

Diyen sesini duyuyorum ayrıca bu kahkaha sağanağı ortasında. Sonra devamla:

- Hiç sahip çıkmıyorsun Memi.

Diyor yarı alıngan, yarı sitemkâr sesiyle babam. Memi, yakasız gömleğinin boğacakmış gibi sıkıldığı boynunda oluşmuş kırtış kırtış boğumlarını daha bir yoğaltan bir hareketle bize dönüyor. Kavlamaya yüz tutmuş burun derisini belli belirsiz bir kızarıklık ve tomur tomur küçük ter damlacıkları kaplıyor. Babama ancak bir kez bakabiliyor, gözleri yumulmuşcasına, hedefsiz bir yerlere hüzün dolu takılıp kalıyor. Hiçbir şey söylemiyor. Habip emmi yine gürlüyor:

- Oğlum Memi, bu Haydar!

Yine gülüşmeler bir dalga gibi patlıyor. Fakat tezden kesiliyor bu defa gülüşmeler. Memi utangaç bir şekilde eski haline dönüyor ve bir daha da geriye bakmıyor.

Memi dayının gönleşmiş gibi kırtış kırtış boynuna bakışlarımın saplanıp kaldığı anda; pencereyle başım arasında uzanan bir salkım üzüm ve üzümü bıraktı bırakacak denli tutan kalın ve küt parmaklı, yarısını ancak görebildiğim yarılmış avuçlu, üstü gür kıllı bir kolun uzandığını seziyorum. Üzüm salkımı üzerime düşecek, bu iri parmaklı, kıllı el bir şeyler yapacak diye korkuyorum bir an, anneme yaslanıyorum. Hâlâ gülmesini yenememiş annem tiz bir sesle:

- Ayy!

Diyor ve telaşla geriye dönerek ekleyiveriyor:

- Üstünü kirletir, teşekkür ederiz. Zahmet etmeyin.

El, üzüm salkımını, bu söz üzerine daha çok yaklaştırıyor, adeta ağzıma sokacak denli yaklaştırıyor. Boğuk ve kalın bir ses:

- Yesin bre, diyor. Kabarcık bu kabarcık! Her yerde bulunmaz.

Babam ile konuşmasını sürdüren Habip emminin bir kartal gibi boynunu dikerek, yarı geriye dönmüş olduğunu görüyor, gürleyen sesini bir kez daha duyuyorum:

- Ne o Sülo, diyor, senin kızın yok ki, üzümünü alalım.

Arkadan bir kadın sesi, Habip emmiye karşılık veriyor:

- Elinize geçerse!

Diyor hırçın hırçın. Annem “ı-ıh” diye omuz silkiyor. Fakat ben bu konuşmalardan bir şey anlayamıyorum. Çekine çekine uzattığım elimle salkımı ani bir hareketle alıyorum. Çünkü üzüm, altın sarısı taneleriyle çok güzel görünüyordu. Altın sarısı taneleri sanki bana gülüyorlar ve “haydi, ne duruyorsun, all” diyorlardı. Bu arada, üzüm ile simidi nasıl tutacağımı ayarlama-ya çalışıyorum. Beceremediğimi gören annem salkımı elimden alıyor;

- Ben tutayım da öyle ye!

Diyor. İçinden bana kızdığını anlıyorum, ama aldırmiyorum. Burada bana kızamayacağından eminim. Böylesi daha iyi oluyor. Salkımdan bir taneyi güçlkle koparıyor, ağzıma atıyorum. Tatlı bir su ağzımı dolduruyor. Hemen bir tane daha, bir tane daha...

- Yavaş, yavaş.

Diyor annem çabuk çabuk. Bu arada, arkadaki, biraz önce konuşan kadın ile konuşmaya duruyor. Babam, Habip emmiyle, önden-arkadan kendilerine dönen yüzler, meraklı bakışlar, konuşmalarına kulak kabartışlar arasında sohbetlerini koyultuyorlar.

Çok geçmeden dolmuşta bazılarının benimle konuşmak istediklerini sezinliyorum. Arkamızdaki sırada, bana üzüm veren adam ile karısının yanında oturan yüzü çilli, saçları, ara sıra annemin boyadığı saçlarının rengini hatırlatan kızıl renkli; adı mıdır, yoksa lakabı mıdır bilemediğim ve “Çapar” olduğunu

sonradan öğreneceğim bir abiyle, geriye döndüğümde biraz konuşuyorum. Daha doğrusu o beni, sorduğu birtakım sorularla konuşmak zorunda bırakıyor. Yoksa ben oturduğum sıraya diz çökmüş bir halde, annem ile geri sırada, kızı olmayan kadının konuşmalarını dinlemeye koyulmuştum.

Kadın biraz şişmancaydı. Ancak yüzünü açıkta bırakan siyah ipekten acayip bir şeye bürünmüştü. Sonra bunun “İzar” dedikleri bir giysi olduğunu öğrendim. Kadın, bilezik dolu kollarını, bu siyah giysisi arasında sallaya sallaya çıkarıyordu. Konuşma tarzına uygun olmayan abartılı hareketler yaptırıyordu kollarına. Konuşmasını, ne olursa olsun, kesmeksizin sürdürüyordu. Onun sağ yanına oturmuş bulunan bir erkek çocuğu, olup bitenden habersiz dışarıya, gelip geçenlere, arada bir de kaçamak bakışlarla bana bakıyordu. Onunla konuşmak istiyordum, ama bana uzaktı. Biraz önce üzümünü aldığım adam kadının soluna düşüyordu. O, babam ile Habip emmiyi dinliyor olmalıydı. Arada bir söze karışmasından çıkartıyordum bunu. Onun soluna da işte, bu Çapar abi oturmuştu. İlk gördüğümde o da dışarı bakıyor, durmaksızın zıngırdayan çatlak camı zıngırdaması için tutuyordu. Görür görmez, çilli yüzü, kızıl saçları dikkatimi çekivermişti. Küçük küçük benlerin oturtulduğu benekli yüzünde gözleri, sadece iki büyük ben gibi duruyordu. Gözleri, boncuk bilye gibi küçücüktü, ama fıldır fıldır kapakları arasında dönüp dolaşıyordu habire. Dikkatlice baktığımda, gözlerinin yeşil ile mavi karışımı bir renkte olduğunu fark ettim. Hiç bu renkte bir göz görmemiş olduğumdan, kendimi alamayarak durmaksızın onlara ve fıldır fıldır dönüşlerine bakıyordum. Bunu kendisi de sezince, iki bacağı arasına sıkıştırdığı torbamsı bir çıkına elini daldırdı, hışırtılı seslerle, bir kartal cırnağı gibi tuttuğu parmakları ucunda kırmızı renkli bir şeyler çıkarttı. Sessizce koluma dürttü, avucumu açmamı işaret etti. İstemeyerek avucumu açtım, içine, parmakları arasında tuttuğu şeyi boşalttı. Şam Fıstığıymış bunlar. Sonra, uzun uzun bakıp gülümsedi ve adımı sordu. Hemen adımı söyledim. Ve birden konuşmaya koyulduk. Gerçi onun konuşmalarını ya güçlkle anlıyor ya çok sonra anlıyor,

bazen de anlayamıyordum. Aklıma ilk gelen şeyi söyleyiveriyordum. O zaman, o, bana uyuyor, biraz sonra daha önce cevap alamadığı şeyi yeniden soruyordu. Ben de cevap veriyordum, cevap verecek durumdaysam. Çok geçmeden onunla uyuşuverdiğimizi sezdim. Bana tahtadan bir araba yapacağını söyleyince de ona ısınmış olduğumu anladım. Çapar abiye, evimizde üç tekerlekli, istersem, apartmanın çevresinde bile dönerek bindiğim bir bisikletin olduğunu söyledim ve tahta arabanın da bunun gibi mi olacağını sordum. Gülümseyerek:

- Hayır, dedi, seninkine cinatı derler.

Bu “cinatı” denilen şeyi ilk kez duyuyordum. Cin gibi atolabilirdi, ama at cin olamazdı ki. Sonra, annemden çokça duymama rağmen, cini hiç görmemiştim. Zaten annem de “cin” sözcüğünü her kullandığında kafam iyice karışıyordu. Ancak iyi bir şey olmadığını, her türlü kötülükle ilgili olabileceğini şöyle böyle fark edebiliyordum. O zaman Çapar abinin bisikleti bilmediğine hükmettim ve bundan dolayı “cinatı” dediğini anladım. Fakat bu ad hoşuma da gitmedi değil. Bunun üzerine hiç bozuntuya vermeden bisikleti ona anlatmaya karar verdim. Hemen başlayacaktım ki, annem:

- Otur yerine, diyerek, adeta emretti. Şimdi düşeceksin.

Annemin bu uyarısı üzerine, Çapar abinin utandığını, arkasına yaslanarak benden uzaklaşmak istediğini gördüm. Oysa ne kadar güzel güzel konuşuyor, onunla arkadaş olmaya başlıyorduk. Doğrusu içimden anneme kızmaktan kendimi alamadım, ama işi büyütme de istemedim. Madem kendisi o kadınlara konuşuyor, arkadaş olmaya başlıyor, öyleyse, benim arkadaş olmamı niçin engelliyordu? Gerçi Çapar abi benden büyüktü, belki iyi birer arkadaş da olamazdık, ama benim de arkadaşım olmalı değil miydi? Yine de Çapar abiye:

- Tekerlekleri de olacak, değil mi?

Demekten kendimi alamadım. O aceleyle:

- Elbette, hem de dört tane, deyiverdi.

Buna çok sevindim. Yerime oturunca hemen tekerlekli tahta arabayı düşlemeye koyuldu. Nasıl yapılacağını, şeklini, tekerlek-